

Projekt

z dnia 10 czerwca 2024 r.

Zatwierdzony przez **Burmistrz./-/ Paweł Wójcik**

**UCHWAŁA NR III/ /2024
RADY MIEJSKIEJ W CHMIELNIKU**

z dnia 17 czerwca 2024 r.

**w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chmielnik na lata 2024-2030”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U z 2024 poz. 609 z późn.zm); art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U z 2024 poz. 424), art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz.U z 2023r poz. 901 z późn.zm) Rada Miejska w Chmielniku uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chmielnik na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XX/199/2020 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 14 maja 2020r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście i Gminie Chmielnik na lata 2020-2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Chmielnik.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr III/ /2024
Rady Miejskiej w Chmielniku
z dnia 17 czerwca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE CHMIELNIK
NA LATA 2024 – 2030**

CHMIELNIK 2024

Spis treści

ROZDZIAŁ I. Wstęp

1. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej.
2. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy.
3. Adresaci Programu.
4. Miejsce realizacji Programu.
5. Realizatorzy Programu.

ROZDZIAŁ II. Część diagnostyczna

1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej.
2. Zasoby instytucjonalne.
2. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy domowej.

ROZDZIAŁ III. Część programowa

1. Założenia Programowe.
2. Cele Programu.
3. Monitorowanie, sprawozdawczość i środki finansowe na realizację Programu.

ROZDZIAŁ I.

Fundamentalną cechą podejmowanych działań w obszarze przemocy domowej powinno być szybkie reagowanie prowadzące do przerwania przemocy oraz szybka i skuteczna pomoc osobom doznającym przemocy.

Przemoc w rodzinie jest zagadnieniem bardzo szerokim, zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym, trudnym do zdiagnozowania. Rozmiar i szkodliwość zjawiska przemocy w rodzinie wskazuje, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych.

Mówiąc o przemocy wobec członka rodziny, mamy na myśli różne zachowania i działania, naruszające prawa i dobra drugiej osoby, powodujące u niej cierpienie i szkody. Mogą to być przypadki ciężkich przestępstw związanych z pobiciem członka rodziny czy gwałtem na nim, lecz także zachowania, które nie są przestępstwem, ale naruszają prawa drugiej osoby, np. prawo do samostanowienia o sobie, do godności i szacunku, do odpoczynku czy do własnego zdania.

Zjawisko przemocy powiązane jest często z innymi problemami społecznymi takimi jak: alkoholizm, narkomania, bezrobocie, ubóstwo, rozpad rodziny a także brak poczucia bezpieczeństwa i przynależności. W walce z tym zjawiskiem bardzo ważną sprawą są, więc konstruktywne i skuteczne działania wielu służb i instytucji. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w dla Gminy Chmielnik na lata 2024 -2030 przedstawia strategię działania obejmującą zarówno pomoc rodzinom doznającym przemocy, jak również współdziałania lokalnej społeczności oraz instytucji i organizacji zajmujących się zjawiskiem przemocy w celu zminimalizowania zjawiska przemocy w rodzinie, a także jego skutków w wymiarze indywidualnym, rodzinnym oraz społecznym.

Program ten stanowi kontynuację i poszerzenie działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w Gminie Chmielnik na lata 2024-2030. Zawiera on podstawowe definicje przemocy, diagnozę środowiska i problemu, regulacje prawne, cele, adresatów, realizatorów, źródła finansowania oraz spodziewane efekty.

Działania w Programie mają charakter długofalowy i wielokierunkowy, dotyczą przede wszystkim profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom uwikłanym w przemoc. Jest dokumentem otwartym i podczas jego realizacji możliwe jest

wskazanie nowych zadań, które będą określać nowe potrzeby, działania w celu zmniejszania zjawiska przemocy w rodzinie.

1. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 poz. 1249 z późn. zm.), dalej także "ustawa". Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chmielnik na lata 2024-2030 został opracowany zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy przepisów ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje zasadniczo od 22 czerwca 2023 r. W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- 1) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 2) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 3) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 poz. 1426 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),

- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2023 poz. 40 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 poz. 2809 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 poz. 17),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 poz. 1550 z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 poz. 1304 z późn. zm.),
- 10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

Od 22 czerwca 2023 r. przez **przemoc domową** rozumie się: **"jedenorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:**

- a) **narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,**
- b) **naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,**
- c) **powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,**
- d) **ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,**
- e) **istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej" (art. 2 ust. 1 pkt 1).**

Ponadto w myśl definicji przemocy domowej osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) **małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,**
- b) **wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,**

- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
 - d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
 - g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
 - h) małoletni
- wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa powyżej.

Obecnie obowiązujące rozwiązania prawne, zawarte w procedurze "Niebieskie Karty"¹ (dalej także "NK"), nie wymagają zgody osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową na prowadzenie NK. Wprowadzono zasadę realizacji NK, według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury "Niebieskie Karty" napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury "Niebieskie Karty" nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze "Niebieskie Karty" przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. Z 2023 r. poz. 1870 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 2890) poszerza katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który będzie obejmował:

- 1) zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- 2) zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- 3) zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta doznającą przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez: Policję lub Żandarmerię Wojskową, sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia lub w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa. Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- 1) podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub

- 2) w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
 - osobę dotkniętą przemocą domową lub
 - kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- 1) zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 2) wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia,
- 3) zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową,
- 4) zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej,
- 5) zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować. Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne

sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wnioski o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- 1) aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- 2) ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- 3) grzywny do 5000 złotych.

W art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecku udziela się wsparcia psychologa.

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie "ofierze" bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
3. Przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.
4. Przemoc ekonomiczna – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, nielożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania,

schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.

6. Cyberprzemoc - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejs działalności w sieci.

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. Faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
2. Faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. "Sprawca" jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosinom często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy "drugą szansę". Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom

doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne).

3. ADRESACI PROGRAMU

Zmiany prawne od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłyną m.in. na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, Policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przepisów wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane będą grupy diagnostyczno- pomocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chmielnik na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- 1) osób doświadczających przemocy domowej,
- 2) osób stosujących przemoc domową,
- 3) świadków przemocy domowej,
- 4) społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- 5) przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Obszar Miasta i Gminy Chmielnik.

5. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chmielnik. na lata 2024 – 2030 będzie realizowany głównie przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: Zespół Interdyscyplinarny w Chmielniku, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku, Komendę Powiatową Policji w Kielcach/ Komisariat Policji w Chmielniku, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chmielniku, placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki nauczania i wychowywania z terenu Gminy Chmielnik, Szpital Powiatowy w Chmielniku, ośrodki zdrowia z terenu Gminy Chmielnik, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach, Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju, Prokuraturę Rejonową w Busku -Zdroju oraz organizacje pozarządowe.

ROZDZIAŁ II. CZEŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. **DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ**

Skala problemu przemocy domowej

Rodzina zgodnie ze swoimi funkcjami, ma zapewnić bezpieczne schronienie dla swoich członków, którzy tworzą jedność dzięki wzajemnej pomocy i opiece. W swojej definicji jest określana także jako podstawowa komórka społeczna, na bazie której rozwija się całe społeczeństwo. Każdy człowiek do prawidłowego rozwoju potrzebuje stabilnego i przewidywalnego środowiska, które jest w stanie zaspokoić jego potrzeby. Pragnie środowiska, które jest dla niego oparciem, panuje w nim miłość i zrozumienie.

Zgodnie z danymi Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta i Gminy Chmielnik ilość podejmowanych interwencji związanych z przemocą w rodzinie na terenie miasta i gminy Chmielnik przedstawia się następująco:

LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY "NIEBIESKA KARTA" NA TERENIE GMINY CHMIELNIK				
ROK	2021	2022	2023	
Oświata	0	1	0	
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	1	0	
Policja	36	35	37	
Ochrona zdrowia	0	0	0	
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	
Wyszczególnienie		2021	2022	2023
Liczba NK A, z tego		36	38	37
Liczba NK A założonych dla dzieci		0	2	0
Liczba NK C		28	29	23
Liczba NK D		18	29	17

Liczba sprawców przemocy, którzy osobiście wstawili się na wezwanie		18	29	17
Wniosek do Sądu o wgląd w sytuację rodziny		14	13	7
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa		28	6	6
Liczba odebranych dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy		0	1	0
Zakończenie procedury NK A- Razem		33	29	33
w tym na skutek	ustanie przemocy	28	29	29
	Zrealizowanie indywidualnego planu	28	29	29
	Bezzasadne podejmowanie dalszych działań	5	2	4
Liczba osób umieszczonych w specjalistycznych Ośrodkach Wsparcia dla Ofiar Przemocy w rodzinie		0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych		29	34	29
Liczba spotkań grup roboczych		21	29	24
Liczba grup roboczych		29	34	29

OSOBY WSKAZANE W PROCEDURZE NK JAKO DOZNAJĄCE PRZEMOCY W RODZINIE						
DANE POWIATU KIELECKIEGO				DANE GMINY CHMIELNIK		
PLEĆ	2021	2022	2023	2021	2022	2023
KOBIETY	3061	2943	3002	24	26	27
MEŹCZYŹNI	559	504	520	4	7	9

Diagnoza stanu wiedzy mieszkańców gminy Chmielnik na temat zjawiska przemocy domowej

Na potrzeby tworzenia niniejszego dokumentu zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców oraz pracowników instytucji Gminy Chmielnik. Celem ankiety było rozpoznanie opinii i wiedzy, dotyczących zjawiska przemocy domowej, a także możliwości uzyskania pomocy, co miało w znacznym stopniu pomóc określić priorytety celów szczegółowych Programu oraz działań, jakie należy podjąć w pierwszej kolejności.

W ankiecie wzięło udział łącznie 60 osób – wśród nich 77% stanowiły kobiety, a 38% mężczyźni. Aż 72% ankietowanych mieszka w Gminie Chmielnik od urodzenia, 18% krócej niż rok, 3,3% od roku, a 26,7% od 5 lat do 35lat.

Wiek ankietowanych przedstawia się następująco: 18-29 lat – 10%; 30-40 lat – 10%; 41-50 lat – 18,33%, 51-60 lat – 11,67%, 61 i więcej lat – 50%.

Pod względem wykształcenia to zdecydowana większość ankietowanych miała wykształcenie wyższe – 43,33%, 36,67% wykształcenie średnie, 20% - zasadnicze zawodowe.

Pierwsze pytanie rozpoczynające ankietę brzmiało zachowań uważanych za przemoc domową (można było zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź). Większość respondentów tj. 78,33% zaznaczyła wszystkie opcje odpowiedzi tj. naruszenie nietykalności fizycznej (przemoc fizyczna), zaniedbywanie obowiązków, opieki nad dziećmi, zmuszanie do obcowania płciowego oraz ograniczanie środków finansowych, 6,67% zaznaczyło naruszenie nietykalności fizycznej i zmuszanie do obcowania płciowego, 3,3% zaznaczyło przemoc fizyczną i zaniedbanie obowiązków opieki na członkiem rodziny, 11,67% wskazało tylko przemoc fizyczną. Świadomość dotycząca przemocy domowej w przedziale wiekowym 30-40 i 41-50 jest większa niż u osób w pozostałych przedziałach wiekowych. Spośród ankietowanych 3 osoby wskazały, że zachowania wskazane w ankiecie w pytaniu nr 1 nie są przemocą domową.

Mieszkańcy Gminy Chmielnik posiadają stereotypowy obraz przemocy domowej. Zdaniem 81,67% ankietowanych sprawcą przemocy najczęściej są mężczyznę, 6,67% nie ma zdania, pozostałe osoby jako sprawcę przemocy domowej wskazały kobiety i dzieci. Według ankietowanych przemocy domowej najczęściej doznają kobiety (88,33%), dzieci i kobiety (20%), osoby starsze i niepełnosprawne (11,67%).

Zdaniem mieszkańców przemoc domowa najczęściej występuje w rodzinach z problemem alkoholowym, bo aż 95%, natomiast 3,33% jako przyczynę przemocy wskazało na ubóstwo, natomiast 1,67% nie ma zdania. Według ankietowanych problem alkoholowy dotyczy zarówno rodzin pełnych jak i niepełnych.

Niepokojącym jest fakt, że 88,33% zna przypadki przemocy domowej lub słyszało o takowych. Może to świadczyć o tym, że na terenie gminy Chmielnik zjawisko przemocy występuje dość często. Jedynie 11,67% nie zna rodzin dotkniętych przemocą domową.

Zdecydowana większość osób badanych uważa przemoc domową jako istotny problem naszej Gminy i stanowią oni 80% respondentów. Odpowiedź nie wiem wskazało 13,33% badanych. Natomiast odpowiedź raczej nie wskazało 5%. Odpowiedź nie wskazało 1,67%. Z wskazanych odpowiedzi wynika, że społeczeństwo diagnozuje przemoc jako problem społeczny.

Na zadane pytanie czy świadkowie przemocy domowej powinni powiadomić o tym fakcie odpowiednie instytucje, aż 99% uważa, że tak lub raczej tak należy postąpić. Jedna tylko osoba nie ma zdania w tej kwestii.

Zdaniem mieszkańców bezpośredni wpływ na problem z występowaniem przemocy domowej mają używki (alkohol, dopalacze i inne) - aż 93,33%, drugim najczęściej wskazanym powodem jest choroba psychiczna (25%), stres (21,67%), zazdrość (18,33%), i problemy finansowe (15%).

Ważnym elementem badania było poznanie wiedzy mieszkańców o instytucjach, w których mogliby otrzymać wsparcie w sytuacji wystąpienia przemocy domowej. W opinii uczestników badania najczęściej wskazywane były dwie instytucje i są to: Ośrodek Pomocy Społecznej (72%) oraz Policja (68%). Pozostałe instytucje tj. szkoły, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wybrała minimalna ilość badanych. Badania wskazują, iż mieszkańcy Gminy nie posiadają wiedzy dot. istnienia i działania Zespołu Interdyscyplinarnego, choć jest to podmiot gminny, którego głównym zadaniem jest koordynowanie prac związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Mieszkańcy Gminy Chmielnik w większości uważają, że mogą liczyć na skuteczną pomoc instytucjonalną. Odpowiedź „raczej tak” zaznaczyło 50% respondentów, odpowiedź „tak” wskazało 43,33 % badanych, „nie wiem” - 5%, tylko 1,67% nie posiada wiedzy na ten temat.

Według mieszkańców naszej Gminy w skuteczności pomocy osobom doznającym przemocy domowej istotne jest zwiększenie dostępności do bezpłatnego poradnictwa

prawnego, psychologicznego i socjalnego- 59% i izolowanie sprawców przemocy domowej - 31%. Według badanych istotne jest także zwiększenia dostępu do placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy domowej, w tym zapewniających schronienie. ¼ mieszkańców Gminy biorących udział w badaniu uważa, że istotne jest również podnoszenie świadomości na temat zjawiska przemocy domowej.

2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

W Gminie Chmielnik bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej zajmuje się sieć instytucji:

- 1) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku,
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Kielcach/Komisariat Policji w Chmielniku,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chmielniku,
- 4) Prokuratura Rejonowa w Busku-Zdroju,
- 5) Placówki oświatowe
- 6) Ośrodki zdrowia z terenu gminy Chmielnik,
- 7) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach,
- 8) Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju - kuratorzy zawodowi i społeczni,
- 9) Organizacje pozarządowe,
- 10) inne zainteresowane instytucje.

3. POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

- 1) Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur oraz monitorowanie przemocy domowej.
- 3) Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową.
- 4) Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, edukacja społeczna.
- 5) Miejsca schronienia w związku z przemocą domową.

ROZDZIAŁ III.

CZEŚĆ PROGRAMOWA

1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chmielnik na lata 2024–2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Głównymi założeniami przedmiotowego programu są: kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu, ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc domową, edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż przemoc domowa jest przestępstwem, a najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy. Bez realizacji wyżej wymienionych założeń pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy domowej. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Ponadto wzrost świadomości społecznej powinien przyczynić się do zapobiegania przemocy domowej, umożliwić szybsze reagowanie, a także spowodować, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

2. CELE PROGRAMU:

Gminny program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej na lata 2024-2030 skierowany jest do osób doznających przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy, a także do całej społeczności lokalnej. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy domowej oraz zwalczać niepożądane zachowania, konieczne jest wzmacnianie kompleksowości i spójności systemu wsparcia opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, w tym zwłaszcza różnorodnych form profilaktyki oraz dostępu do specjalistów.

Biorąc pod uwagę powyższe, jak również uwarunkowania prawne i programowe oraz diagnozę problemu wraz z określeniem zasobów lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Chmielnik, zdefiniowano cel główny oraz cele szczegółowe Programu. Ich katalog uporządkowano według trzech kluczowych obszarów, którymi są:

- 1) profilaktyka i edukacja społeczeństwa w zakresie przemocy domowej;
- 2) praca z osobami i rodzinami doznającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową;
- 3) zadania, komunikacja i relacje wewnątrz systemu instytucjonalnego. W ramach każdego celu szczegółowego określono kierunki działań, kierowane do różnych grup odbiorców i możliwych do realizacji przy istniejących zasobach. Działania będą realizowane przede wszystkim przez podmioty wskazane w rozdziale *Zasoby instytucjonalne* niniejszego Programu, w oparciu o wzajemną współpracę organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów, środowisk i osób fizycznych, z poszanowaniem godności osób wobec których będą podejmowane oraz uwzględnieniem szczególnej ochrony dzieci, w tym ich prawa do wychowania w rodzinie.

CEL GŁÓWNY

Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Chmielnik

CEL SZCZEGÓŁOWY 1.

Zwiększenie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz dostępnych form wsparcia

CEL SZCZEGÓŁOWY 2.

Zwiększenie dostępności usług wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej oraz skuteczności oddziaływań względem osób stosujących przemoc domową

CEL SZCZEGÓŁOWY 3.

Wzmocnienie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Chmielnik

Katalog działań na lata 2024-2030 ma charakter otwarty, co oznacza, że jeżeli w czasie obowiązywania Programu pojawią się nowe pomysły, inicjatywy i przedsięwzięcia, wpisujące się w jego założenia, to należy je realizować bez konieczności aktualizacji niniejszego dokumentu. W każdym celu szczegółowym określono również oczekiwane rezultaty podejmowanych działań.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1.

Zwiększenie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz dostępnych form wsparcia

- 1) Realizacja kampanii i akcji społecznych służących podnoszeniu wiedzy oraz kształtowaniu odpowiednich postaw społecznych w zakresie przemocy domowej, w szczególności obalających stereotypy dotyczące przemocy domowej, opisujących jej mechanizmy, wskazujących na szkodliwość społeczną oraz promujących działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- 2) Organizacja różnych form edukacji i poradnictwa dla osób spodziewających się dziecka oraz rodziców i opiekunów, w szczególności służących wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych oraz wzrostowi kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.

- 3) Realizacja zajęć edukacyjnych i programów edukacyjno-profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, dotyczących przemocy domowej oraz zachowań agresywnych; ze szczególnym uwzględnieniem problematyki aktualnych zagrożeń, związanych z rozwojem nowych technologii.
- 4) Upowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy przez osoby doznające przemocy domowej za pomocą różnych kanałów, w tym za pomocą materiałów informacyjnych oraz mediów lokalnych.
- 5) Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie, służące w szczególności ustaleniu odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową, poprzez zbieranie i analizę danych, przeprowadzanie badań wśród lokalnej społeczności, a następnie upowszechnianie wyników takich badań.
- 6) Współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi w gminie, służąca wprowadzeniu elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich.
- 7) Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach realizowanych przez nie projektów.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa w zakresie przemocy domowej,
- zwiększenie wrażliwości społecznej na przejawy przemocy,
- zapobieżenie powstawaniu mechanizmów przemocy w rodzinach doświadczających trudności w funkcjonowaniu,
- zwiększenie wiedzy społeczeństwa w zakresie dostępnych form pomocy i wsparcia w przypadku wystąpienia przemocy domowej,
- uzyskanie wiedzy dotyczącej skali i charakterystyki zjawiska przemocy domowej w gminie.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2.

Zwiększenie dostępności usług wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz skuteczności oddziaływań względem osób stosujących przemoc domową

- 1) Bieżąca diagnoza i rozpoznawanie przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i innych specjalistów, sytuacji rodzin i osób w kierunku identyfikacji i przeciwdziałania ryzyku przemocy domowej.

- 2) Upowszechnianie informacji o możliwych formach pomocy i wsparcia osób doznających przemocy domowej, w tym poprzez materiały informacyjne, a także promowanie telefonów zaufania.
- 3) Realizacja działań edukacyjnych w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.
- 4) Realizacja poradnictwa specjalistycznego, tj. medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, na rzecz osób doznających przemocy domowej, w tym poprzez funkcjonowanie punktu konsultacyjnego.
- 5) Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- 6) Wsparcie socjalne, asystentura rodzinna oraz praca terapeutyczna z dziećmi, osobami dorosłymi i całymi rodzinami doświadczającymi przemocy domowej.
- 7) Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych poprzez tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych raz grup diagnostyczno-pomocowych.
- 8) Stosowanie, w uzasadnionych przypadkach, procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.
- 9) Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych.
- 10) Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, a także zapewnianie programów edukacyjnych i/lub wspierających dla osób, które je ukończyły.
- 11) Zapewnianie osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, a także tworzenie i rozwój oferty wsparcia placówek udzielających pomocy i wspierających osoby doznające przemocy domowej.
- 12) Stworzenie osobom doznającym przemocy domowej możliwości w organizowaniu grup wsparcia oraz grup samopomocowych mających na celu wzajemne wsparcie emocjonalne i wymianę doświadczeń.
- 13) Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności różnorodnych form specjalistycznej pomocy,

- wzmocnienie oddziaływań interwencyjnych, korekcyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową,
- zapobieżenie ponownemu wystąpieniu przemocy domowej w rodzinach, które już wcześniej jej doświadczyły;
- rozwój usług społecznych na rzecz osób i rodzin doznających przemocy domowej, w tym poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3.

Wzmocnienie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Chmielnik

- 1) Zwiększanie kompetencji członków Zespołu Interdyscyplinarnego i innych osób zaangażowanych w realizację Programu, poprzez udział w szkoleniach, seminariach, wizytach studyjnych i innych działaniach edukacyjnych związanych z obszarem przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Wspieranie kadry specjalistów zajmujących się przemocą domową oraz interwencją kryzysową w postaci m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia oraz pomocy psychologicznej.
- 3) Organizacja interdyscyplinarnych spotkań, warsztatów, seminariów, debat i innych form wymiany doświadczeń w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej
- 4) Nawiązywanie i wzmocnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi, m.in. w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wsparciu osób i rodzin dotkniętych przemocą.
- 5) Opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Oczekiwane rezultaty:

- zwiększenie kompetencji pracowników instytucji realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- zwiększenie możliwości komunikacji i dzielenia się doświadczeniami przez osoby zaangażowane w pracę w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej,
- wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielniku.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku do dnia 31 marca każdego roku przedstawia Burmistrzowi Miasta i Gminy Chmielnik pisemne sprawozdanie z realizacji Programu.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Chmielnik, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Ankieta dotycząca zdiagnozowania zjawiska przemocy domowej oraz stanu wiedzy na temat zjawiska przemocy wśród mieszkańców oraz pracowników instytucji z terenu Gminy Chmielnik. Wyniki badań będą zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na kolejne lata.

1. Które z niżej wymienionych zachowań uważa Pan/Pani za przemoc domową? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- naruszenie nietykalności fizycznej –bicie , kopanie , policzkowanie
- zaniedbywanie obowiązków opieki nad członkami rodziny
- zmuszanie do obcowania płciowego
- ograniczanie środków finansowych

- wszystkie
- żadne z powyższych
- nie wiem

2. Kto według Pana/Pani najczęściej jest sprawcą przemocy domowej?

- kobiety
- mężczyźni
- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne
- nie mam zdania

3. Kto według Pana/Pani najczęściej jest ofiarą przemocy domowej?

- kobiety
- mężczyźni
- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne
- nie mam zdania

4. W jakich rodzinach Pana/Pani zdaniem najczęściej występuje przemoc?

- pełnych
- niepełnych
- ubogich
- dobrze sytuowanych
- z problemem alkoholowym
- innych (jakich?)
- we wszystkich wymienionych
- nie wiem

5. Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy domowej na terenie Gminy Chmielnik?

- znam takie przypadki
- słyszałam/słyszałem o takich przypadkach
- nie znam takich przypadków

6. Czy postrzega Pan/Pani przemoc domową, jako istotny problem na terenie naszej Gminy?

- tak
- raczej tak
- raczej nie
- nie
- nie wiem

7. Czy Pana/Pani zdaniem świadkowie przemocy domowej powinni powiadomić o tym odpowiednie instytucje?

- tak
- raczej tak
- raczej nie
- nie
- nie mam zdania

8. Co według Pana/Pani jest najczęstszą przyczyną agresji w stosunku do członków rodziny? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- używki (alkohol, dopalacze, i inne)
- problemy finansowe
- wzorce z domu rodzinnego
- nieposłuszeństwo dzieci
- stres, odreagowywanie niepowodzeń
- zazdrość
- choroby psychiczne
- inne (jakie?)
- nie wiem

9. W której z niżej wymienionej instytucji/jednostce ofiary przemocy mogą uzyskać pomoc? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

- policja
- sąd
- prokuratura
- ośrodek pomocy społecznej
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
- powiatowe centrum pomocy rodzinie
- ośrodek zdrowia
- szkoła/przedszkole
- kościół/związek wyznaniowy
- inna (jaka?)
- we wszystkich wymienionych
- nie wiem

10. Czy Pana/Pani zdaniem mieszkańcy naszej Gminy borykający się z problemem przemocy domowej mogą liczyć na skuteczną pomoc?

- tak
- raczej tak

- raczej nie
 - nie
 - nie wiem

7. Co Pana/Pani zdaniem pomogłoby w zwiększeniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej?

- Podnoszenie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, jego form, przyczyn i skutków.
- Rozpowszechnienie informacji o dostępnych formach pomocy i miejscach, gdzie można się zgłosić z tym problemem (ulotki, plakaty, informatory itp.)
- Zwiększenie dostępności bezpłatnego poradnictwa prawnego, psychologicznego, socjalnego.
- Zwiększenie dostępności do placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy domowej, w tym zapewniających schronienie.
- Skuteczniejsze izolowanie sprawców przemocy domowej.
- Zwiększenie dostępności oddziaływań kierowanych do sprawców przemocy domowej (programy korekcyjno-edukacyjne).
- Inne działania (jakie?):.....
.....
- Nie wiem

METRYCZKA:

Od jak dawna mieszka Pan/Pani na terenie Gminy Chmielnik ?

- od urodzenia
- od..... lat/miesiący

Płeć:

- Kobieta
- Mężczyzna

Wiek:

- 18-29
- 30-40
- 41-50
- 51-60
- 61 i więcej

Wykształcenie:

- podstawowe
- gimnazjalne
- zawodowe
- średnie
- wyższe

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chmielnik na lata 2024-2030

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Aktualnie na terenie gminy obowiązuje Gminy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście i Gminie Chmielnik na lata 2020-2025, przyjęty uchwałą nr XX/199/2020 z dnia 14 maja 2024r.

W związku z obszerną nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, konieczne jest przyjęcie przez Radę Miejską w Chmielniku Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Chmielnik na lata 2024-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

Program wyznacza kierunki działań podejmowanych przez Gminę Chmielnik na rzecz:

- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- mieszkańców Gminy Chmielnik,
- przedstawicieli instytucji zobowiązanych do działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Program zakłada łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania, rozwijania różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej z tworzeniem warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

Zadania w ramach Programu realizowane będą przez organy administracji samorządowej.